

Regionalni ženski lobi za mir, sigurnosti i pravednosti u jugoistočnoj europi

Infobilten za 1. mjesec, 2010.

<http://www.rwlsee.org>

Pripremila RŽL Koordinatorica, Ana Lukatela

ŠPANJOLSKO PREDsjedništvo

Španjolska je preuzela šestomjesečno predsjedništvo EUa. Proširenje unije je visoko na listi prioriteta, a također i ravnopravnosti spolova. Španjolska je jedna od 5 EU zemalja koja ne priznaje Kosovo pa će biti zanimljivo kako se definira prema pitanjima o Kosovu. Španjolski premijer, Zapatero, u svojoj vladi ima 9 žena ministara i 8 muških ministara. Njegova vlada je prva u povijesti Španjolske koja je balansirana između spolova. Također, Premijer Zapatero je izjavio da tijekom svog mandata posebno će se zalagati za stabilnosti Bosne i da će u 5. mj održati ministarsku konferenciju u Sarajevo s predstavnicima regije da se razgovara o daljnjoj integraciji JIE. Iako ne priznaje Kosovo, Španjolska je potvrdila da će pozvati i Kosovske predstavnike.

ZAJEDNIČKA NATO-EU KONFERENCIJA NA TEMI ŽENE, MIR I SIGURNOSTI

27.01. u Briselu, EU i NATO su zajedno održale konferenciju na temi žene, mir i sigurnosti povodom deset godišnjice Rezolucije 1325 koja će se obilježiti ove godine. Glavni tajnik NATO-a je sudjelovao u konferenciji i komentirao da je NATO institucionirao smjernice za integraciju ravnopravnosti spolova u svim NATO-ovim operacijama na temelju 1325 i da u Afganistanu NATO se trudi uključiti što više žena u procesu stvaranje mira.

EU FOND ZA ZAPADNI BALKAN

Nakon konferencije u 12. Mj 2009, tijekom kojeg je načelno dogovoren fond za zapadni balkan, Europska Centralna Banka (ECB) i Europska komisija potpisali su sporazum o implementaciji program tehničke pomoći za zemlje kandidate i potencijalne kandidate. Cilj programa je ojačati makro- i mikro- mjere opreza u bankarskim sustavima JIE. Program traje dvije godine i uloženo je 2.65 miliona Eura.

ECB, zajedno sa nacionalnim bankama zemlje u Euro zoni, organizirati će seminare za centralne banke i njihove nadzornike u Hrvatskoj, Makedoniji,

Albaniji, Bosni, Crnojgori, Turskoj, Srbiji i Kosovu. Stabilnost bankarskog sustava je kritično za održivi ekonomski razvoj.

NOVINARI U JIE

Globalna udruga Human Rights Watch u svoj izvjestaj za 2010. je izrazila zabrinutosti za maltretiranje novinara i borbe za ljudska prava u regiji. Na primjer u Bosni, u odnosu na 2008., u 2009. do 9. mjeseca obilježilo se porast od 40% u napadima na i verbalnim prijetnjama novinarima. U Hrvatskoj, novinari koji istražuju korupciju i druge osjetljive teme bili su mete otkaza, prijetnje ili sudske tužbe. U Albaniji novinari su česte žrtve javnih napada političkih i ekonomskih moćnika.

U Srbiji je u 2009. donesen novi zakon o Javnim Informacijama koji jako zabrinjava novinare jer omogućava jako visoke kazne za klevetu. Ovaj zakon bi mogao potisnuti novinare da iztražuju priče i slobodu medija.

HRVATSKA

U drugoj rundi izbora za predsjednika, Hrvatska je izabrala kandidata SDPa, Ivu Josipovića, čija je kampanja bila bazirana na anti-korupciju. Inauguracija se održava 18.2 i pozvani su svi poglavari države iz regije i šire. Kosovski Predsjednik, Fatmir Sejdiu je već prihvatio poziv i potvrio svoj dolazak. Na što je reagirao srpski Predsjednik Boris Tadić izjavom da ako dolazi Kosovski Predsjednik da će on bojkotirati inauguraciju. Josipović je odgovorio da je Tadićeva odluka iracionalna i da će Srbija morati prije ili kasnije prihvatiti neovisnosti Kosova.

Ovaj mjesec je i dalje svjedočio brojnim hapšenjima viskoih menadžera državnih firmi za korupciju i malverzacije. Istrage obuhvaćaju čak i visoka imena kao što je bivši podpredsjednik Vlade Damir Polančec.

Početak mjeseca bivši premijer, Ivo Sanader šokirao je javnosti sa pokušajom puča protiv Premijerke Jadranke Kosor. Sazvao je na svoju ruku pres konferenciju u prostorijama stranke HDZa i izjavio da je nezadovoljan vodstvom stranke i da se vraća u politiku. Špekulira se da je ovaj pokušaj da se vrati u centru moći vezano uz strahove da bi korupcijske afere mogle do njega voditi. Kosor je drugi dan okupila stranku oko sebe i izbacila Sanadera iz HDZa i oduzeli mu poziciju doživotnog podpredsjednika stranke. Kosor je proslavljena za ovaj potez a Sanader, koji je već bio nepopularan je sada omražen.

Nakon sastanka Premijerke Kosor i Slovenskog premijera Pahor Slovenije je obećala da će odblokirati još dva poglavlja, robarstvo i okoliš, dok treća, vanjska

politike će ostati u blokadi. Iduća konferencija Eua i Hrvatska za pregovore će se održati 19.2.

BOSNA I HERCEGOVINA

Zabrinutost za situaciju u Bosni se nastavlja. Bosanski srbi i dalje prijeti referendumom o neovistnosti dok Bosnaski hrvati ponovno se zauzimaju za treći entitet a Bosnjaci traze novi ustav. A ekonomska situacija se samo pogoršava. Analitičari očekuju da će ovakva situacija izazvati jako negativne kampanje uoči nacionalne izbore u 10. Mjesecu. Međuetnički incidenti su porasli na mjesec od prosječno 7 u 2007., 9 u 2008., na 13 u 2009.

SRBIJA

Početak mjeseca Srbija je poslala u Hague tužbu za genocid protiv Hrvatske u periodu 1991-1995. Hrvatska je tužbu za genocid protiv Srbije podnijela 1999 a sada s protutužbom izgleda da odnosi između dvije države se pogorsavaju.

22.1.2010 UN Vijeće sigurnosti održala je debatu o Kosovu na koju je prisustvovao među ostalima i Predjednik Srbije Boris Tadic. Tadic je izjavio da mirenje između Srbije i Kosova neće biti jednostavno. Psihološki barijeri su visoki i prvo treba izgraditi povjerenje da bi se ponovno uspostavio dijalog o statusu. Kosovski predstavnik Skender Hyseni, zahvalio se 65 svjetskim državama koje su priznale Kosovo i kategorično je odbio prijedlog Tadića da se ponovno pregovara o statusu.

U južnoj regiji Srbije, na granici s Kosovom, stanovništvo već neko vrijeme se žali na napetosti. Oružani incidenti se događaju svakih par mjeseca i građani se žale ne nesigurnosti. Ova regija ima povećanu prisutnosti organiziranog kriminala i švercanje u ljudima i drogi preko granice Srbije i Kosova. Lokalci su prijavili oružani sukob u noći 4. Na 5. Ovog mjeseca ali ni KFOR niti Srpska vojska nije iztražio.

Srbija je izjavila da će pripremati odgovore na EU pitanje u rekordno vrijeme jer će koristiti Crnogorski upitnik kao model. Bezobzira na upitnik, srpska vlada je svjestna da pregovori neće zapoceti dok Srbija ne ispuni svoje obaveze prema sudu u Hagu. Srbija svakako zeli izbjegnuti situaciju Makedonije, koje je dobila status kandidata 2005 ali od tada još nije započela pristupne pregovore.

Izglasan je novi patrijarh Srpske pravoslavne crkve, Irinej Gavrilović. Među prim izjavama, Gavrilović je izjavio da je Kosovo sveta zemlja za Srbe i da mirna borba za njen povratak nikada ne smije prestati. Ovaj komentar je naišao na negodovanje u regiji.

Srpski predsjednik Tadic je proveo pravoslavni Bozic u Decanima na Kosovu. Stigao je NATO-ovim helikopterom nakon sto je Kosovoska vlada dopustila posjet pod uvjetom da Tadic ne daje nikakve politcke govore. Albanski prosvjednici skupili su se pred samostanom da prosvjeduju posjet drzavnika koji odbije priznati njihovu zemlju.

ALBANIJA

Opozicija i dalje bojkotira parlament i sav rad vezan uz njega. Neki smatraju da je ovaj bojkot dozvolilo da Vlada donosi zakone sumnjive kvalitete i da će to sabotirati šanse Albanije da stekne status kandidata EUa ove godine. Albanski predsjednik parlamenta je izjavio da ako opozicija ne pristupi parlamentu i ne izrecu parlamentarsku zakletvu do 7.3.2010 da bi mogli po Ustavu biti zamjenjeni. Inače, Albanija se i dalje bori s katastrofalnim poplavama po cijeloj sjevernoj regiji.

KOSOVO

UNov poseban izaslanik za Kosovo, Lambert Zannier, dao je izvjestaj pred Vijeće sigurnosti 22. Ovog mjeseca za debatu o Kosovu. Izvijestio je Vijeće da iako je povratak izbjeglica porastao, nedostatak ekonomske prilike i nesigurnosti i dalje spriječavaju da UN dostiže svoje ciljeve u brojevima vraćenih izbjeglica. Tjedan prije ove debate, UNov glavni tajnik u izvjestaju o Kosovu napisao je da su međuetničke tenzije u sjevernoj mitrovici i dalje razlog za zabrinutosti i da općenita sigurnosna situacija je relativno mirna ali i krhka. Nakon debate, Vijeće je pozvalo Kosovo da poboljša standarde upravljanja i vladavina prava.

MAKEDONIJA

Makedonski predsjednik, Georgi Ivanov ponovio je da u 2010. Mora se naći rjesenje za spor s Grčkom oko imena ali naglasio je da nikakvo rjesenje neće doći s cijenom identiteta njegovog naroda. Makedonci su jako željni Euro-Atlanstke integracije ali ne cijenomsvog dostojavstva i identiteta izjavio je. Analitičari sve više i više upozoravaju na mogućnosti da bi se Makedonski narod mogao otuđiti od procesaintegracije ako se osjećaju odbačeni. Nije vjerojatno da bi se spor mogao riješiti do 3. Mjeseca ali predstavnici EUa su optimistični da bi se pristupni pregovori mogli započeti do 6. Mj. Posrednik Una trebao bi uskoro najaviti datum za nove pregovore između Grčke i Makedonije.

Podaci pokažu da u prvih mjesec dana bez vize putovanja između Makedonije i EU zemlje nije se povećala. Agencije za putovanje su očekivale da će biti nagli porast ali su se razočarali. Losa financijska situacija znaci da putovanja su i dalje luksuz Makedoncima.